

**2004 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE  
KANUN TASARILARI İLE 2002 MALÎ YILI GENEL  
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU  
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE  
KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

**07.11.2003**

**İ Ç İ N D E K İ L E R**  
**TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI**  
**- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü**  
**- Köyhizmetleri Genel Müdürlüğü**  
**ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI**  
**(Çevre Bakanlığı)**  
**(Orman Bakanlığı)**  
**- Orman Genel Müdürlüğü**  
**- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü**

BAŞKAN – ..... Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; Tarım Bakanlığı bütçesini görüşürken Türkiye'nin tarım politikalarını bütün boyutlarıyla incelemek, tartışmak son derece doğal ve iyi ve bu tartışmalardan güzel şeyler çıkacağına inanıyorum. Söylenenlerin, tartışılanların hemen hepsinde çok güzel noktalar olduğunu görüyorum.

Değerli arkadaşlar, Meksika'nın Cancun Kentinde toplanan Dünya Ticaret Örgütü toplantısı burada çeşitli arkadaşlar tarafından dile getirildi. Toplantının nasıl bir sonuçla veya sonuçsuzlukla dağıldığı meydanda. Bildiğiniz gibi, dünya ticaretinde 90'lı yıllardan sonra özellikle çok büyük gelişme oldu, miktar kısıtlamaları kaldırıldı, gümrük vergileri indirildi. Bütün bunlarda sanayileşmiş ülkeler, gelişmiş ülkeler öncülük etti. Dünya ticaretinin serbestleştirilmesi kısıtlamaların kaldırılması suretiyle dünya ticaret hacminin artması sağlandı, giderek de oraya doğru gidiyor, daha büyük bir gelişme sağlanıyor. Kısıtlamanın kaldırılmadığı tek alan veya önemli alanlardan birisi tarım ürünleri. Tarım ürünlerinde gelişmiş ülkeler tarım sektörüne vermiş oldukları desteklerden hiçbir şekilde vazgeçmiyorlar. Cancun'daki toplantı bu açıdan başarısızla sonuçlandı. Gelişme yolundaki ülkeler bu anlamda, bu toplantıdan bir şey elde edemediler ayrıldılar. Tarım sektörüne neden ülkeler destek veriyor, bu son derece önemli. O ülkelerde gayri safî millî hâsılının çok küçük bir yüzdesi tarım sektöründen geliyor, üstelik de işgücünün ve nüfusun yine çok küçük bir yüzdesi bu sektörde istihdam ediliyor. Türkiye gibi değil, Türkiye'de yüzde 12,5 civarında gayri safî millî hâsıla payı, işgücünün ve nüfusun da yaklaşık yüzde 35'i tarım

sektöründe. Biz, bu yönüyle birçok ülkeden çok yüksek oranlara sahibiz; ama, ona rağmen, o ülkeler, tarım sektörüne verdiği destekten vazgeçmiyor. Tarım bir temel sektör çünkü. O nedenle, bundan vazgeçmeleri çok kolay değil. Hangi destekler veriliyor, ülkelerde tarım verilen destekler nelerdir diye baktığımızda, doğrudan gelir desteğini görüyoruz, sadece Türkiye'ye mahsus bir uygulama değil, hem Amerika Birleşik Devletlerinde hem de Avrupa Birliğinde doğrudan gelir desteği uygulamasını görüyoruz, hiçbir yerde uygulanmadan Türkiye'ye gelmiş değil. Türkiye, bunu kendisi bulmuş değil, 2001 yılında Dünya Bankası destekli bir proje olarak Türkiye'de uygulanmaya başlanmıştır. Daha çok bunun üzerinde durmak istiyorum. Doğrudan gelir desteğinin amacı nedir? Diğer bütün desteklemeler, özellikle fiyat desteği, destekleme alımları gibi bu tür destekler, tarım sektöründeki yapıyı bozuyor. Çok yüksek fiyat verdiğiniz ürünlerde istemediğiniz ölçüde üretim yapılıyor, içpiyasada tükettiniz; ama, kalanı da ihraç edemediğiniz takdirde bunlar stoklar olarak elinizde kalıyor, birçok üründe bunu yaşıyoruz. Öte yandan da birtakım tarım ürünlerinde üretim yapılamadığı için, fiyat desteği o ürünlerde yeteri kadar olmadığı için o ürünlerde de ithalat yapıyoruz, yağlı tohumlar bunun en belirgin örneği. Bu durum ülkenin kaynak dağılımını bozuyor. Bu nedenle ne yapılmalı; doğrudan gelir desteği yapalım; yani, fiyata müdahale etmesin, fiyatla uğraşmasın devlet, piyasaya girmesin, çiftçinin kendisine destek versin, çiftçinin cebine para koysun, doğrudan gelir desteğinin özeti bu. Bu, kural olarak yanlış bir uygulama değil, gerçekten yanlış değil. Dünya Bankasının Türkiye'ye getirmiş olması nedeniyle yabancı patentli bir uygulama gibi gözüküyor; ama, hareket noktasının yanlış olmadığını düşünüyorum.

Peki, bu uygulama diğer ülkelerde nasıldır, bizde nasıldır, çok kısaca buna bakalım. Dünya Bankası desteğiyle 1994 yılından itibaren Meksika'da uygulanmıştır. Meksika'da istenilen sonucu vermemiştir. Amerika Birleşik Devletlerinde –Sayın Bakanımız daha iyi bileceklerdir- beş veya altı tarım ürününde uygulanıyor sanıyorum, Avrupa Birliğinde onu aşkın tarım ürününde uygulanıyor, hayvancılık dahil olmak üzere, böylece her ülkeye göre fark eden çeşitli uygulamalar var. Bizde hayvancılık yok örneğin, hayvancılık kapsamda değil; fakat, doğrudan gelir desteği yanında girdi desteğini ihmal etmemek gerekir. Bizim doğrudan gelir desteğindeki en büyük eksikimiz girdi desteğini tamamen kaldırmış olmamız, ihmal etmiş olmamız. Pamukta ve arz açığı olan yağlı tohumlarda bir prim uygulamamız var; ama, girdi desteğini devlet vermiyor. Oysa, tohum olsun, gübre olsun, ilaç olsun, diğer bütün tarımsal girdilerde devletin doğrudan gelir desteği uygulaması yanında, mutlaka girdi desteğini vermesi gerektiğini düşünüyorum. Doğrudan gelir desteği, artık çiftçinin oturmuş bir gelir unsuru. Az mıdır, çok mudur miktarını tartışmıyorum, bir gelir alıyor; ama, bu gelirin ödenme zamanıyla üretimin başlayacağı zaman, toprağın ekileceği zaman zaten paralel değil, eşzamanlı değil bunlar. Dolayısıyla, onun girdi desteği olmaksızın başarılı olmasının mümkün olmadığını düşünüyorum. Bizim, doğrudan gelir desteği uygulamasında başarılı olabilmemiz için birincisi, bunun yanına mutlaka girdi desteğini koymamız gerekir.

İkincisi, yine, bunu arazinin verim derecesiyle ve bölgeler itibarıyla o işletmeden, o tarımsal işletmeden geçinen nüfusun sayısı ile bağını kurmamız gerekir. Aksi takdirde, sadece yabancı patentli bir uygulama olarak kalır ve tarımsal üretim de Türkiye, doğrudan gelir

desteği uygulamasının başlamasına rağmen, 2001 yılından bu yana bazı tarım ürünlerinin üretiminde düşüş olmuştur, bu düşüş devam etmek durumunda kalır. Pamuk, ayçiçeği, rakamlarını verebilirim, Sayın Bakanda bunlar vardır, pamukta, ayçiçeğinde ve diğer birçok üründe Türkiye, yıldan yıla içtüketimini dahi karşılayamaz duruma gelmiş, giderek üretim azalmış, çiftçi toprağı ekmektense boş bırakmayı yeğ tutmuştur. Türkiye'nin tarımsal destek uygulamasında böylesi yeni bir açılıma ihtiyacı var.

Yine, devlet fiyata müdahale etmemeli cümlemi, bazı ürünlerde açmak istiyorum. Devlet neden piyasaya fiyat açısından müdahale etmemeli? Yani, bir malın üretiminde eğer dünyada söz sahibi değilseniz, o malın üretiminde hiçbir şekilde fiyatın oluşumunda söz sahibi olamıyorsanız, fiyata içpiyasada müdahale etmeniz, onu çok yüksek bir yerde teşekkür ettirmeniz sizi kurtarmaz. Dünya ticareti serbestleşirken, öte taraftan ithalatla, her zaman için o fiyat tartışma konusu olur, her zaman için kaynak dağılımını kötüye yönelten etkiler yaratır. Ama, Türkiye'nin dünya piyasasında söz sahibi olduğu ürünler de vardır. Fındık, bölgemin ürünü olduğu için söylemiyorum, ama, fındık, hepimizin bildiği gibi, dünya üretiminin yüzde 75'i Türkiye tarafından sağlanan bir üründür. Böyle bir üründe devletin, bu fiyat piyasada teşekkür etsin şeklinde tarafsız kalmasını düşünemiyorum. Fındık fiyatının oluşumunda devlet, Fiskobirlik veya bu piyasanın oluşumunda bir şekilde etki oluşturulacak diğer kurumlar, borsalar aracılığıyla olabilir, bir şekilde bu fiyatın oluşumunda rol sahibi olmalıdır.

2003 yılında fındık üretiminde yaşadıklarımız, gerçekten üzüntü vericidir. Hatırlamanız için çok kısaca bu noktaya değinmek istiyorum. Adalet ve Kalkınma Partisi, geçen yıl fındık fiyatının 2 milyon lira olması sözünü vermiş -ki, 57 nci Hükümetin açıklanmış olduğu fiyat kilogramda 1 615 00 lira idi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, konuşmanızı toparlar mısınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hükümet oluşumundan sonra 1 615 000 liralık fiyatın 2 milyon liraya yükseltilmesini, hükümet, doğrudan gelir desteği mekanizmasını kullanmak suretiyle sağlamak istemiştir ve o fiyata ulaştı, ulaşmadı, onun tartışmasına girmiyorum, aradaki farkı doğrudan gelir desteği olarak ödemeye çalışmıştır. 2003 yılına geldiğimizde, 2003 yılı fındık fiyatının oluşumunda hükümet, maalesef, çok tutarsız hareket etmiştir. Önce, Sayın Başbakan, fiyatı nisanda açıklayacağını ifade etmiş, daha sonra da “fındık fiyatı benim işim değil” demiştir. Hatta, İstanbul'da Uluslararası Sert Kabuklu Meyveler Konseyinin toplantısında “Fiskobirlik, piyasa yapıcılığı rolünden çıkmalıdır” demiş. Hatırlayacaksınız, İstanbul'daki Sert Kabuklu Meyveler Federasyonu veya Konseyi toplantısı, Sayın Başbakanın Danışmanının Başkanı olduğu bu konseyin toplantısı bu yaz yapıldı ve fındık ithalatçısı ülkelerin delegelerinin orada oluşturduğu çoğunlukla, Sayın Başbakana da orada bir altın plaket verildi, Sayın Başbakanın, tahmin ediyorum, fındık konusundaki politikalarından dolayı, bizimi fındık üreticimizi ucuza almak isteyen Avrupa ülkelerinin delegelerinin, oradaki oylarıyla Sayın Başbakanımız fındık konusunda altın

plaket ödülünü alırken, Ordu'da da binlerce üretici, hükümetin fındık politikasını eleştiriyordu.

Popülizm yapmıyorum. Türkiye, dünyada fındık üretiminde birinci role sahipse, bu fiyatin oluşmasını bizim ihraç ettiğimiz ülkelerin, o ülkelerdeki alıcıların takdirlerine bırakılmaz, böyle bir lüksümüz yoktur; ama, yapılan, maalesef, o olmuştur. Bu yıl, neyse ki, üretim... Neyse ki demeyeyim, tabii ki, üretici aleyhine bir durum var. Üretim, her zaman 650 000 ton civarında olurken, bu seneki üretimin 400 bin ton civarında, belki de onun biraz daha altında olacağı ortaya çıkıyor. Üretimdeki bu düşüşe rağmen, hükümet, fiyatı 1 dolar, 1 dolar 15 sent gibi rakamlarda tutmaya çabalamıştır. Sonunda "fındık fiyatı benim işim değil" deyip, Fiskobirliği devreden çıkarmak istemesine rağmen Sayın Başbakan, Fiskobirlik, kilogramda 2 200 000 liralık bir fiyat açıklamış ve bugün fiyatın gelmiş olduğu nokta 2 500 000 lira civarındadır.

Şunu dikkatinize sunuyorum: Geçen yılki üretimden, 2002 yılı üretiminden bu yıl Fiskobirlik'in elinde bulunan 50 000 tonun yaklaşık 37 000 tonunu, Hazine, 1 600 000 lira civarında fiyatlardan elinden çıkarmıştır. Fındık fiyatı, bugün 2 500 000 lira civarındadır; ama, Hazinenin adına Fiskobirlikin yapmış olduğu fındık satışında fiyat kilogramda 1 615 000 lira civarında olmuştur. Bundan amaç, 2003 yılı fiyatının olabildiğince aşağılarda tutulmasıdır. Fındık serbest piyasada bugün 2 500 000 liraya çıkmışsa, belki daha da yükselecektir, Hazinenin bu fiyatı 1 600 000 lirada tutma gayretini anlamak mümkün değildir. Bunun cevabını Sayın Bakan, şüphesiz Tarım Bakanı olarak değil; ama, hükümet adına bu cevabı nasıl verecektir, bilemiyorum. Sayın Bakanın sorumluluğunda olan bir alan değildir; ama, bu, oldukça vahim bir durumdur. Hâlâ, 2002 yılı ürününden stoklarda olan fındığı, hükümet çok düşük fiyatlarla piyasaya sürme hazırlığı içerisinde. Bu şekilde bir fiyat anlayışı, koruma anlayışı tarım sektöründe ne çiftçi lehinedir, ne ülke lehinedir, ne de uluslararası fiyatları, dengeleri gözönüne aldığımızda, genel olarak tarım sektörünün lehinedir.

Benzeri uygulamayı kayısıda size vereceğim.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, son cümlelerinizi alayım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum. Benden öncekilere biraz müsamaha ettiniz, aynı müsamahayı rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sürenizi 5 dakika aştınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayısı, Malatya yöresinin bir ürünüdür. Sayın Başbakan Malatya'ya, tahmin ediyorum Temmuz ayında bir açılışa gittiğinde oradaki kayısı üreticileri, Sayın Başbakandan kayısıya destek istemişlerdir. Herkes destek isteyebilir, tabii ki, isteyecektir, devletin imkânları tabii ki sınırlıdır, herkese yetişmesi tabii ki mümkün değildir. Sayın Başbakanın

cevabı çok esprili “yiyerek destek oluyoruz ya, daha ne istiyorsunuz!” olmuştur. Sayın Başbakanın bu cevabından sonra 2 500 dolara ihraç ettiğimiz kayısının fiyatı o zaman 1 900 dolarlara düşmüştür. Şimdi, hangi civardadır bilemiyorum. Neden; çünkü, Sayın Başbakanın açıklaması ile artık kayısıda hiçbir şekilde devletin koruması, desteği olmayacağı net bir şekilde ortaya çıktığı için, yabancı alıcılar fiyatlarını düşürmüşlerdir.

Devletin imkânları sınırlıdır şüphesiz; ama, bu sınırlı imkânlar içerisinde dahi, bu şekilde çok tutarsız açıklamalar, davranışlar sergilemek doğru değildir.

Mazot uygulamasına çok kısaca değineceğim. Hükümetin seçim öncesi vaat etmiş olduğu yeşil mazot uygulaması; yani, ucuz mazot uygulaması henüz gerçekleşmemiştir. Sayın Bakan bunun gerçekleştiğini ifade ediyor. Yapılan uygulama farklı bir şeydir. “Mazot ödemesi” adı altında yapılan uygulama, bütün çiftçilere mazot kullansın kullanmasın doğrudan gelir desteği ödemesi olmuştur. Oysa, mazot desteği, girdiği desteğinin bir unsurudur. Taahhüt güzel aslında, mazot desteği yapmak çiftçiye ucuz mazot vermek yanlış bir uygulama değil. Benim savunduğum girdi desteğinin çok önemli bir aracıdır; ama, yapılan, mazot kullansın kullanmasın herkese doğrudan gelir desteği olmuştur. Değil, bunu bırakmak lazım Sayın Bakan. Ya çiftçiye mazot kullanana doğrudan bu desteği vereceksiniz ya da bunun “mazot desteği” adını kaldıracaksınız, doğrudan gelir desteğini bu miktar kadar yükseltip, doğrudan gelir desteği uygulamasına devam ediyoruz diyeceksiniz.

Konuşmamı daha fazla uzatmayayım. Sorular bölümünde bir miktar soru soracağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

.....  
.....

BAŞKAN – ..... Sayın Hamzaçebi, buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben de müsaade ederseniz 2/B konusuna kısaca değinmek istiyorum. Konu açıldığı için ben de bir başka açıdan olayı değerlendirmeye çalışacağım. 2/B, hepimizin bildiği gibi, 6831 sayılı Orman Yasasının 2/B maddesidir. Anayasanın 169 ve 170 inci maddeleri vardır, bununla ilgili olarak. Bir de, konuyla ilgili olarak 2924 sayılı Orman Köylülerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun vardır. Bunların hepsinin ortak noktası, 31.12.1981 tarihi itibarıyla orman özelliğini kaybetmiş olması nedeniyle orman sınırı dışına çıkarılan yerlerin düzenlenmesini yapmaktadır. 2924 sayılı Yasaya göre bunların orman köylüsünün desteklenmesinde kullanılması gerekir. Anayasa da esasen böyle söylüyor. Ne deniliyor: Orman köylüsü dışında bir başka kullanıma konu olursa, ileride ormanların işgalini, tahribini önleyemeyiz. O nedenle, 1982 Anayasası bir milat öngörmüş ve bu milattan sonrası için bunu kesinlikle mümkün görmüyor. O tarihten öncesi için de sadece orman köylüsünün desteklenmesi için bunların kullanılabileceğini söylüyor. Konuya sadece buralardaki mülkiyet sorununu

çözelim, orman köylüsünün mülkiyet sorununu çözelim, kentlerdeki yapılaşmış olan yerlerdeki mülkiyet sorununu çözelim, aynı zamanda da gelir elde edelim yaklaşımıyla yaklaşırsak çok eksik yaklaşmış oluruz. Bu, 31.12.1981 sonrası dönemdeki mevcut işgallerin daha da artmasına neden olacak bir yaklaşımdır. Madem ki, 31.12.1981 öncesi affediliyor. Madem ki, onların mülkiyet sorunu çözülüyor, kendilerine tapuları veriliyor. O halde, gün gelir 31.12.1981 sonrası için de bir gün nasıl olsa bir Anayasa değişikliği yapılır, biz, o nedenle, işgale devam edelim veya biz de bir miktar yer çevirelim anlayışını yerleştirmiş olalım. Bunu bu yönüyle son derece yanlış buluyorum, sakıncalı buluyorum. Sadece gelir yaklaşımı, sadece vatandaşın mülkiyet sorununu çözme yaklaşımı, ormanı ihmal eden bir yaklaşımdır.

İmar aflarını hatırlayın. Türkiye’de 14 tane imar ve gecekondü affı çıkmıştır. Hükümetin en son geçen yasama döneminde yapmış olduğu düzenlemeyi de dahil edersek imar affı belki yok orada; ama, gecekondü affı vardır. 15 tane af çıkmıştır. Her gecekondü affının konusu da, hedefi de gecekondü yapmış olan vatandaş tapu sahibi yaparken bir daha da gecekondü yapımını önlemektir. Bu yasaların en iddialısı 775 sayılı Gecekondü Yasasıdır. 1966 yılında yürürlüğe girmiştir. Bakıldığında, okunduğunda görülecektir ki, yasa o kadar mükemmel yazılmış ki, bundan sonra, o tarihten sonra Türkiye’de bir daha gecekondü olmasının imkânı yok. Arsa üretimi var, gecekondü önleme bölgeleri var, belediyelere hazine arazilerinin devredilmesi var. Ondan öncekilerin her türlü mülkiyet imar sorunları çözülüyor, sonrası için de yasa birtakım düzenlemeler yapmış. Ama, ona rağmen, o tarihten sonra yine imar afları çıktı, hatırlayacaksınız. Kente göç olduğu sürece, kentte konut ihtiyacı olduğu sürece arsa ihtiyacı olacaktır. Arsa üretim sisteminde kentlerin gelişmesine kente olan göçün paralelinde bir değişikliğe gitmiyorsak, bu tip düzenlemeler yeni orman işgallerini ve yeni 2/B değişiklikleri taleplerini gündeme getirecektir. Konuyu bir de bu yönüyle ele almakta fayda olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, 2/B alanlarının hepsinin, orman köylüsünün kullanmış olduğu alanları kastetmiyorum tabii ki, kentlerdeki alanların hepsinin işgal edilmiş alanlar olduğu düşüncesine katılmıyorum. Bunlar içerisinde önemli ölçüde henüz işgal edilmemiş, halen ağaçlandırılabilir, yeniden orman özelliğine kavuşturulabilir alanlar vardır. Bunlara da bu gözle bakmak gerekir. Bunları satalım, buradan gelir elde edelim bakışıyla değerlendirmemek gerekir.

Çevre konusunda çok kısa bir şey söyleyerek ve Sayın Bakana birkaç soru yönelterek konuşmamı bitirmek istiyorum. Çevre Bakanlığı ortadan kaldırıldı, Orman Bakanlığıyla birleştirildi. Dileriz, Sayın Bakanın orman konularıyla birlikte çevre konusuna da son derece önem vermesi, konuşmasında az yer vermiş olmasını, uygulamadaki icraatıyla telafi edeceğini, ortaya koyacağını sanıyorum. Merak ettiğim konu şu: ÇED raporu süresini bir aya indirdiğini söyledi. Geçen seneki bütçe görüşmelerinde, 2003 yılı bütçe görüşmelerinde o zamanki Çevre Bakanımız bunun süresini on güne indirdiğini söylemişti. Ben, Sayın Bakan, olsa olsa, şimdi, on günlük süreyi bir aya çıkarmış oluyor. Tabii, o zaman, Bakanımız on güne indirdi derken ben endişelerimi ifade etmiştim. Aylarca süren, Sayın Bakan en az altı ay olduğunu ifade etti, bir formalitenin on güne indirilmesini biraz tereddütle, hayretle karşılamıştım. Şimdi, Sayın Bakanın o süreyi bir ay olarak belirlemiş olmasını yine tereddütle karşılıyorum. Gerçekten, bir ayda ÇED raporunu verebilecek bir

hıza kavuşmak tabî ki olumlu bir şey. Yatırımcının bu yöndeki taleplerini karşılamak olumlu. Ancak bu olumluluk, bu prosedürlerden, bu formalitelerden vazgeçmek anlamına mı geliyor, bir kısmından vazgeçilmesi yoluyla bu süre kısaltılıyorsa, bunu doğru bulmuyorum. Çevreyi korumakta çok önemli olan birtakım formalitelerden, gerekli olan birtakım formalitelerden vazgeçilerek süre kısaltılıyorsa sadece yatırımcının bu ihtiyacının karşılanması gözüyle olaya bakılıyorsa doğru değil diye düşünüyorum bu yaklaşımın.

Sormak istediğim sorular şunlar: Sayın Bakan konuşmasında ağaçlandırmaya ilişkin alanları söylerken, konuşma metninde o bölüm yeterince yer almadı; ben, 100 bin hektar olduğunu ifade ediyorum dedi. Bizim 2003 veya 2004 yılı ağaçlandırma hedefinin. Konuşma metninin altıncı sayfasında son derece düşük rakamlar yer alıyor. Yine, konuşma metnine bakılırsa, ağaçlandırma, özel ağaçlandırma, sunî tensil satırlarından sonra toplam olarak verilen rakam yukarıdaki üç rakamı tutmuyor. Bunu Sayın Bakanımız açıklarsa memnun olurum.

Erozyon kontrolü olarak yine Sayın Bakan çok iddialı bir rakam ifade ettiler. O erozyon kontrolüne ilişkin rakamı yine bu tabloda göremiyorum. Ya bu tablo eksik ya da Sayın Bakanın elinde başka veriler var. Sayın Bakan ağaçlandırmada yanlış olduğunu söyledi; ama, erozyon kontrolündeki rakamın hepsi mi yanlış? Sayın Bakan, bu konuda bilgi verecektir. Biz, çevre korumayı daha çok doğal kaynakların korunması, su kaynaklarının korunması, kirletilmemesi, atıkların belli bir özenle toplanması olarak algılıyoruz. Ama, bu bağlamda, örneğin Çevre Kanununda yeri olmasına rağmen bir görüntü kirliliği kavramı, Çevre Bakanlığının gündeminde pek yer almıyor sanırım. Büyük kentlerimizde en ana caddelerdeki birçok bina yukarıdan aşağı, en yukarıdaki kattan en aşağıdaki kata kadar tabelalarla dolu. Bakıldığında, bunlar, kentin görünümünde çok büyük bir kirliliğe yol açtığı fark edilebilir. Aynı şekilde, caddeler, sokaklar tabelalarla dolu. Bunlar hem yürüyüş açısından sakıncalı hem estetik açıdan sakıncalı. Bunlar konusunda Sayın Bakan ne düşünüyor; onu merak ediyorum.

Bir de Sayın Bakanın satmış olduğu veya kiraya vermiş olduğu eğitim tesisleri veya sosyal tesisler konusunda Sayın Bakan detaylı bilgi verirse memnun olurum. Kaç tesis, kaç yatak kapasiteliydi, kaç yıllığına verildi, bölgeler itibariyle veya iller itibariyle ve özel sektörün burada sağlamış olduğu istihdam miktarı nedir? Denize çöp döken belediyeler konusundaki Çevre Kanunumuz bir müeyyide getirmiyor mu acaba? Ben getirdiği kanaatindeyim; ama, Sayın Bakanımız bunu daha iyi bilecektir. Eğer, bu müeyyide varsa, çöp döken belediyeler konusunda bu müeyyideler uygulanmış mıdır? Ben, bunu geçen bütçe görüşmelerinde de sordum. Ama, Sayın Bakanımızdan, ne o zaman, ne ondan sonra bu konuda hiçbir yanıt alamadım. Sayın Bakanım bunu cevaplarırsa memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, teşekkür ederiz.